

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MELVILLE, HERMAN

Moby Dick / il. cop. și interior: Xact ; trad.: Monica Grecu. - București : Unicart, 2016

ISBN 978-606-576-430-9

I. Grecu, Monica (trad.)

821.111(73)-311.3(0.046.6)=135.1

Nici o parte a acestei publicații nu poate fi reprodusă sau introdusă într-un sistem de recuperare a datelor sau transmisă în orice formă sau prin orice mijloace, electronice, mecanice, prin fotocopiere, înregistrare sau altele, fără permisiunea prealabilă scrisă a editorului.

Copyright © Unicart Production S.R.L., România

Despre autor

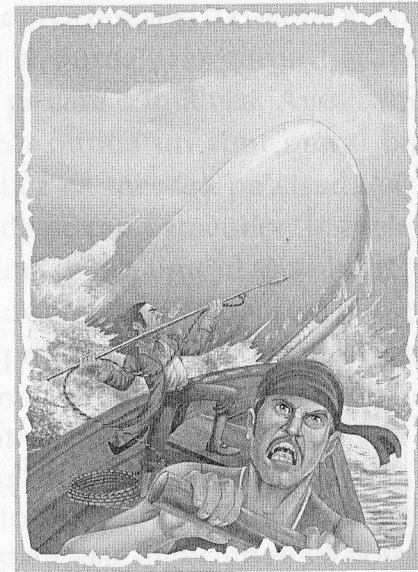
Autorul american Herman Melville (1819 - 1891) este bine cunoscut datorită romanelor sale despre călătorii pe mare și mai ales a capodoperei *Moby Dick*, o aventură în care este descrisă o vânătoare de balene. Opera sa a fost recunoscută abia la treizeci de ani după moartea lui Melville, care s-a născut în New York, în familia unui negustor de succes. Tatăl său, Allan Melville, un importator de bunuri franțuzești, a dat faliment și a murit când Melville avea doisprezece ani. În 1862, Herman a suferit de scarlatină, care l-a lăsat cu vederea slăbită pentru tot restul vieții. Pornit în căutarea aventurilor, Melville își începe cariera ca steward pe baleniera *Acushnet*. Mai târziu se înrolează în armata americană și pleacă în călătorii lungi pe mare, navigând atât Atlanticul cât și Mările Sudului. *Typee*, o istorisire a întâlnirii lui Melville cu canibalii, a fost publicată pentru prima oară în Marea Britanie, la fel ca multe dintre operele lui. Odată cu a treia lui carte, *Mardi and A Voyage Thither* în 1847, Melville s-a căsătorit cu Elisabeth Shaw, fiica unui judecător din Massachusetts. Melville aproape terminase *Moby Dick* atunci când prietenul său, scriitorul Nathaniel Hawthorne, îl încurajează să o schimbe dintr-o poveste plină de detalii despre vânătoarea de balene, într-un roman

alegoric. Inspirat de opera lui Hawthorne, Melville rescrie *Moby Dick*, care poate fi citită ca o aventură palpitantă pe mare sau o examinare a conflictului dintre om și natură, deoarece bătălia dintre Ahab și balenă este deschisă multor interpretări. *Redburn* și *Redingota albă*, Melville le-a scris doar pentru a obține bani. *The Confidence Man*, ultimul mare efort al lui Melville a fost o satiră la adresa stilului de viață american, plasat pe un feribot de pe râul Mississippi. Opere mai târzii ale lui Melville includ *Battle-pieces and Aspects of The War*, *John Marr and Other Sailors* și *Timoleon*. Moartea lui Melville, pe 28 septembrie, 1891 în New York, a fost marcată doar de apariția unui simplu necrolog.

După un roman de Herman Melville

✂

Moby Dick



Cuprins

1. Vânătoarea de balene	7
2. Continuarea expediției pe balenieră	17
3. Interacțiunea cu locuitorii din Nantucket	24
4. Înțelegerea cu proprietarul vasului.....	31
5. Pe urmele sortii.....	38
6. Ishmael într-o situație absurdă	42
7. În urmărirea religiei.....	48
8. Cadavrele de balene inspiră groaza	52
9. Cum arată corpul balenei.....	55
10. Capturarea unei balene	61
11. O miasmă oribilă	66
12. Scheletul balenei la vedere.....	77
13. Visarea ascunde ferocitatea mării.....	92
14. Asigurarea maritimă.....	95
15. Mândria fatală a lui Ahab	102
16. Sosesc doi marinari	110
17. Harponierii nu se tem de nimic	115
18. Cum se descurcă funia de câlți.....	124
19. Pequod întâlnește corabia Rachel	129
20. Proprietatea lui Fedallah.....	139
21. În urmărirea balenei	144
22. Apare coșciugul lui Queeqeug.....	153



Capitolul 1

Vânătoarea de balene

Să-l numim Ishmael. În urmă cu câțiva ani, nu contează câți anume, neavând aproape nici un ban în buzunar, Ishmael se hotărî să navigheze pentru a vedea mărire lumii și a-și alunga, astfel necazurile. La vremea aceea era trist și se oprea fără a-și da seama în fața depozitelor de sicrie și ducea ariergarda fiecărei procesiuni funerare pe care o întâlnea. Avea astfel de stări de nervi încât numai un simț moral bine dezvoltat îl împiedica să meargă pe stradă și să le arunce pălăriile de pe cap oamenilor. În acele momente își dădu seama că era timpul să se îndrepte tiptil spre mare, cât de repede putea. Nu era nimic surprinzător în asta. Aproape toți bărbații, într-o oarecare măsură și la un moment dat, prețuiesc la fel de tare ca și el sentimentele față de mare.

Pe insula Manhattan, fie că o luați la stânga sau la dreapta, toate drumurile duc către ocean. Zona cea mai apropiată este digul, unde stă nobilul far scaldat de valuri și răcorit de brize. Acolo se aflau mulțimi de oameni care priveau marea.

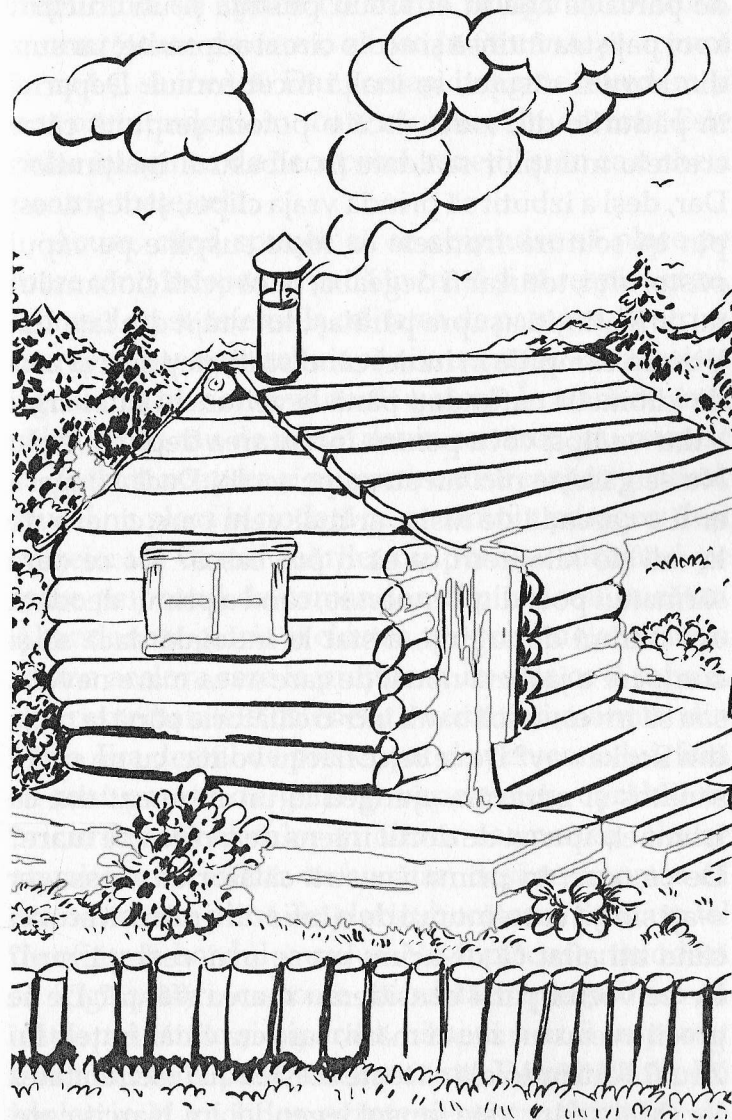
Dacă ați face turul orașului, plecând de la Corlears Hook spre Coenties Slip, apoi spre Whitehall, spre

nord, ce credeți că ați vedea? Mii și mii de muritori încremeniți în visări despre ocean, plasați peste tot prin oraș, ca niște santinele tăcute. Unii stau rezemați de stâlpi, alții la capătul digului, în timp ce unii privesc peste parapetele navelor sosite din China. Dar toți sunt oameni de uscat, care petrec fiecare zi a săptămânii închiși între bârne și tencuieli, fixați la teighele, pironiți în bănci și la pupitre.

Dar iată! Apar din ce în ce mai multe grupuri, grăbindu-se spre ocean și părând hotărâți să sară în apă. Ciudat! Nimic nu-i poate mulțumi, decât marginea uscatului.

Încă o dată, să zicem că ați fi la țară, într-un ținut muntos cu lacuri. Mergeți pe orice cărare doriți și nu se poate să nu vă poarte către o vâlcea, lăsându-vă lângă un ochi de apă, de pe cursul unui râu. Este ceva magic. Chiar și cel mai zăpăcit dintre oameni, pierdut în visele sale, odată ridicat în picioare și pornit, cu siguranță vă va conduce către apă, dacă s-ar găsi în acea regiune. Încercați experimentul acesta dacă s-ar întâmpla să fiți însetat în marele deșert american și printre călători s-ar afla un profesor de metafizică. Da, toată lumea știe că meditația și apa merg mână în mână.

Avem și cazul unui artist, care dorește să picteze pentru dumneavoastră cel mai de vis, mai umbros, mai liniștit și mai încântător peisaj din întreaga vale a râului Saco. Care este cel mai important element folosit? Pictează copaci, fiecare cu trunchiul găunos,



de parcă se afla în el vreun pustnic și un crucifix; apoi pajiștea întinsă și acolo cirezi adormite; iar sus, din hornul căsuței, se înalță încet fumul. Departe, în pădurile din zare, urcă o potecă șerpuită către crestele munților scăldate în albastrul înălțimilor. Dar, deși a izbutit să prindă vraja clipei, și deși acest pin își scutură frunzele ca niște suspine pe capul păstorului, totul ar fi degeaba, dacă ochii ciobanului nu ar fi ațintiți asupra pârâiașului vrăjit din fața lui. Vizitați câmpiile în iunie, când străbateți zeci și zeci de kilometri cufundați până la genunchi între crini – dar va lipsi ceva pentru încântarea deplină. Apa. Nu se găsește nici un strop pe acolo! Dacă Niagara ar fi o cascadă de nisip, ar mai veni oare cineva de la mii de kilometri ca să o privească? De ce oare sărmanul poet din Tennessee, când a primit deodată doi pumni de arginți, a stat la îndoială dacă să-și cumpere o jachetă nouă, de care avea mare nevoie, sau să investească banii într-o călătorie până la plaja din Rockaway? De ce orice flăcău voinic, cu un suflet sănătos și zdravăn, ajungea la un moment dat ca Ishmael, apucat de dorul intens de a pleca pe mare? De ce oare, în prima voastră călătorie ca pasager v-ați simțit cutremurați de o înfiorare mistică atunci când ați aflat că de-acum nu se mai vede țărnul? De ce vechii perși considerau marea sfântă? De ce grecii aveau un zeu al mării, care era chiar fratele lui Zeus? Fără îndoială că toate acestea au însemnătatea lor. Mai adânc este sensul legendei lui Narcis care,

neputând să apuce cu mâna imaginea blândă, tremurătoare pe care o zărise în fântână, se aruncă în apă și se îneacă. Dar aceeași imagine o vedem și noi pretutindeni, în toate râurile și în oceane. Este chiar imaginea de necuprins a vieții; și în ea e cheia pentru toate cele.

Acum, când spunea că se obișnuise să plece pe mare când începea să vadă în ceață și să respire greu, Ishmael nu se referea la calitatea de pasager. Pentru a merge ca pasager trebuie să ai o traistă și, dacă traista e goală, ea nu e altceva decât o cârpă. În afară de asta, călătorii au rău de mare, devin certăreți, nu reușesc să doarmă noaptea și nu prea se distrează în general. Nu, el nu pleca niciodată ca un simplu pasager; deși cutreierase destul mările, nu pornise nicicând pe mare pe postul de comandor, căpitan sau bucătar. Abandonase gloria și cinstea acestor îndeletniciri în seama acelora care le prețuiesc. În ceea ce îl privea, ura respectabilele ostenele, încercări și mâhniri din orice. Era destul de preocupat de persoana lui, fără să mai poarte de grijă și vapoarelor, corăbiilor, bricurilor, goeletelor și altora asemenea. Nu se angajase nici măcar ca bucătar, deși recunoștea că era o meserie plină de glorie, bucătarul fiind un fel de ofițer la bordul vasului. Nu îi plăcuse niciodată să frigă păsări, cu toate că odată fripte și unse cu unt, apoi sărate și piperate, nimeni n-ar fi respectat mai mult ca el pasărea cu pricina. Datorită cultului idolatric al vechilor egipteni pentru friptura de

pasăre ibis și pentru hipopotam prăjit se pot vedea mumiile acestor vietăți în uriașele cotloane ale piramidelor.

Când pleca pe mare, Ishmael mergea ca simplu marinar, chiar înaintea catargului, drept sub punte, sau sus, în arboretul catargului mare. Într-adevăr, îl cam îmboldeau cu ordinele și ajunsese să sară din vergă în vergă ca o lăcustă pe pajiște, în luna mai. La început, situația asta fusese destul de neplăcută. Oricine s-ar fi simțit jignit, mai ales dacă venea din străvechile familii stabilite pe acele meleaguri: Van Rensselaers, Randolph sau Hardicanute. Și mai mult decât atât dacă, cu puțin înainte de a-ți băga mâna în găleata cu smoolă, te lăfăiai ca învățător la țară, unde elevii cei mai mari stăteau smirnă în fața ta. Trecerea de la învățător la marinar fusese una care să-l pună pe gânduri – și îi trebuise o porție serioasă de filosofie pentru a putea să se deprindă și să îndure totul zâmbind. Dar chiar și asta trece, în timp.

Ce dacă îi comanda vreun căpitan zgârcit și bătrân să pună mâna pe mătură și să curețe punțile? Cât valora această ofensă în balanțele Nouului Testament? Oare Arhanghelul Gabriel îl credea mai prejos deoarece asculta cu promptitudine ordinele căpitanilor bătrâni? Cine nu era sclav? Ei bine, bătrânii căpitani îi puteau porunci și bate sau pocni. Avea satisfacția de a ști că totul era bine; că toți ceilalți erau, într-un fel sau altul, tratați în același mod, din punct de vedere fizic sau metafizic,

